

“Un 30% dels jueus fan matrimonis mixtos”

Carles Schorr és el president de la Federació de Comunitats Israelites d'Espanya des del 1993. Nascut a Barcelona el 1940, Schorr és el responsable de les relacions entre el Govern de l'estat i la Federació, integrada per les comunitats de Barcelona, València, Alacant, Palma de Mallorca, Madrid, Màlaga, Marbella, Torremolinos, Ceuta, Melilla, Sevilla, Tenerife i Las Palmas.

Com coordina les Comunitats Israelites?

—Cada comunitat té independència. Una comunitat jueva és una organització religiosa, cultural i social, com un club, amb un control administratiu i unes eleccions cada quatre anys per triar una directiva. A l'estat no estàvem organitzats com a federació, però, en aprovar-se la Constitució, l'estat va voler establir una nova relació amb el que s'anomenava les “comunitats religioses d'arrelament històric”, que eren els jueus, els musulmans i els protestants. Van voler signar un acord semblant al Concordat que tenien amb l'Església catòlica i, per fer-ho, volien un interlocutor únic de cada religió i ens van demanar que formàrem una federació.

—I què van negociar?

—Es va signar un acord de cooperació, en el qual no vaig participar perquè es va negociar abans que jo fos elegit. Ara el considerem prou bo, perquè s'hi parla d'educació, del servei militar i d'altres coses interessants, però no es parla de diners. I si no hi ha mitjans, un acord no pot posar-se en la pràctica amb eficàcia.

—Per què no es va parlar de diners en aquell moment?

—L'Església catòlica tenia un acord econòmic amb l'estat que es considerava transitori. Amb la democràcia, l'Església, que venia d'una situació en què l'estat li cobria el pressupost, s'havia de sufragar les seves despeses amb la declaració de l'IRPF. Per adaptar-s'hi, se li va donar un període de deu anys. L'any que es va signar l'acord amb nosaltres, el 1992, només en restaven dos per exhaurir aquest termini de deu que se li havia donat a l'Església catòlica, i el Govern va voler esperar aquest temps per parlar de diners.

El que ha passat és que aquell acord transitori ha esdevingut permanent perquè l'Església catòlica no ha arribat a cobrir el 100% del seu pressupost amb l'IRPF.

—I no han concretat mai els terminis econòmics de l'acord?

—No. Les altres tres comunitats religioses continuem criticant la discriminació que suposa que s'arribi a un acord amb l'Església i no amb les altres federacions. Aquesta és la nostra lluita actual.

—Què demaneu? Un espai en l'IRPF, per exemple?

—No. Això és el que va contestar l'estat: “Demaneu una casella a la declaració de l'IRPF.” Nosaltres no hi estem d'acord. D'una banda, per una raó historicoreligiosa: que les comunitats jueves no fan cens ni n'han fet mai. Això deriva de lectures religioses. Una altra és la raó històrica moderna: en els països on hi ha hagut llistes de jueus sempre s'han utilitzat de manera perversa i ningú no vol sortir assenyalat com a jueu en un paper. En tercer lloc, pensem que la casella és una forma indirecta d'obligar a declarar la religió d'una persona i la mateixa Constitució diu que ningú no està obligat a declarar la seva opció política o religiosa.

—No els hi obliguen tampoc.

—Si no assenyaléssim la casella, estaríem fent un mal a la nostra comunitat. És una obligació indirecta, doncs.

—I què proposen?

—Volem negociar una partida econòmica. Actualment, les comunitats funcionen amb contribucions individuals, quotes i donatius. Però cada cop les despeses són més grans i els ingressos són més petits. Hi ha la Conferència Episcopal, que representa la cúria catòlica, i nosaltres hauríem de tenir una cosa semblant.

—O tots moros o tots cristians.

—O tots jueus o tots catòlics, exacte.

Els musulmans i els protestants es queixen del mateix. En els últims anys, això sí, hem arribat a acords concrets amb governs municipals i governs autonòmics. Per exemple, la Comunitat Jueva de Catalunya té acords amb el Govern català en matèria d'educació.

—Com ara quin?

—Hi ha el tema dels col·legis concertats, per exemple.

—Creixen o minven, les comunitats jueves dels Països Catalans?

—La situació és la que hi ha arreu del món en el tema religiós. Es passa de períodes de crisi a períodes atractius, de moda. Ara som en un període intermedi: hi ha interès des del punt de vista religiós, però hi ha una manca d'interès participatiu. Una cosa són els jueus que hi ha a Barcelona i una altra els que participen amb diners, pagant una quota. D'aquests últims, n'hi ha 3.000. De persones que demanen serveis comunitaris esporàdics, quan mor un familiar o hi ha un casament, n'hi ha uns 3.000 més.

—I a les Illes, queden xuetes?

—N'hi ha molt pocs que reivindiquen ser jueus. Quan nosaltres parlem de jueu, no ho fem en el sentit racial, perquè això seria estúpid, sinó en el sentit religiós: que es declara jueu i no practica cap altra religió. Jo m'he trobat gent que és de missa diària i es declara jueu perquè al segle XV un avantpassat seu va deixar el judaisme de *motu proprio* o obligat. Això no té sentit per a nosaltres.

—També hi ha una crisi religiosa, en les comunitats jueves?

—Hi ha un fenomen general a tot Europa occidental i és que cada cop són més freqüents els matrimonis mixtos, que és un fenomen que era quasi desconegut en les generacions anteriors. Avui dia el 30% dels matrimonis són amb persones que no són de la comunitat jueva. Quan es casen, alguns no-jueus es converteixen al judaisme per criar una família en la nostra tradició religiosa, unes altres abandonen el judaisme i d'altres queden com a matrimonis mixtos, en que

"El judaisme, com altres religions, passa de períodes de crisi a moments de moda. Ara viu una situació intermèdia: hi ha interès religiós, però hi manca esperit participatiu."

un continua practicant el judaisme i l'altre, la religió de la seva família. Això també crea situacions noves.

—En quin sentit?

—Dins de la comunitat, hi ha gent que creu que això crearà problemes en el futur i afeblirà els valors tradicionals, i n'hi ha d'altres que pensen que és un procés normal i que, si no passés, la comunitat acabaria desapareixent.

—A més, hi ha noves comunitats dins del judaisme.

—Sí, a Barcelona, actualment hi ha la tradicional, l'"ortodoxa" entre cometes, i la Comunitat Atid, que està més integrada dins d'aquest concepte més intercultural i accepta més les variacions, les modificacions de les lleis i les tradicions que l'altra.

—Qui la integra?

—Immigrants d'Amèrica del Sud i alguns matrimonis mixtos que, de vegades, no es troben gaire còmodes dins de la comunitat més tradicional.

—La federació que representeu també engloba els membres d'Atid?

—Aquí hi ha una disputa jurídica. Dins d'Atid hi ha persones que, des

d'un punt de vista de l'ortodòxia jueva, són jueus encara que facin la pregària d'una manera diferent. Però també n'hi ha que, des de l'ortodòxia, no són considerats jueus perquè no compleixen els requisits o perquè no s'han convertit.

—I a València hi ha la comunitat anomenada La Javurà.

—Sí, seria un equivalent d'Atid a València. És una comunitat o associació —no tinc clar que sigui una comunitat formal— i és integrada sobretot per immigrants d'Amèrica del Sud i Israel.

—I a Mallorca?

—La comunitat de Mallorca té uns membres locals, mallorquins, i un bon percentatge de components que són europeus —anglesos i alemanys, entre altres— que s'han instal·lat a Mallorca. Això passa també a Alacant, on més del 50% són pensionistes de la tercera edat que s'han instal·lat a la Costa Blanca i vénen d'arreu: hi ha belgues, holandesos, alemanys o anglesos.

Àlex Milian